

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Politie**

Regie en Strategie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum 15 oktober 2018
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over het bericht 'Wonen naast een tbs-
kliniek: Hoe een verkrachting het dorpje Oostrum opschudde' en over
'De wijze waarop een aangifte van een verkrachting is behandeld door
de politie'

Ons kenmerk
2356069

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

In antwoord op uw brieven van 6 augustus 2018 deel ik u, mede namens de minister voor Rechtsbescherming, mee dat de schriftelijke vragen van het lid Kuiken (PvdA) en van de leden Helder en Markuszower (beiden PVV) over het bericht 'Wonen naast een tbs-kliniek: Hoe een verkrachting het dorpje Oostrum opschudde' en over 'De wijze waarop een aangifte van een verkrachting is behandeld door de politie' worden beantwoord in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid

Ferd Grapperhaus

Antwoorden van de minister van Justitie en Veiligheid op de vragen het lid Kuiken (PvdA) over de wijze waarop een aangifte van een verkrachting is behandeld door de politie (ingezonden 6 augustus 2018, nr. 2018Z14506)

**Directoraat-Generaal
Politie**
Regie en Strategie

Datum
15 oktober 2018

Ons kenmerk
2356069

Vraag 1

Kent u het bericht 'Politie maakt excuses aan Limburgse vrouw die is verkracht door tbs'er: 'We hebben te weinig oog gehad voor het slachtoffer''¹ en herinnert u zich de schriftelijke vragen over de 'Hoornse zedenzaak'²?

Antwoord vraag 1

Ja, ik ben bekend met het bericht en de schriftelijke vragen over de 'Hoornse zedenzaak'.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de melding van de teamchef van de politie aan het slachtoffer dat het belang van het slachtoffer in het politieonderzoek onvoldoende is meegewogen in deze zaak als een understatement kan worden gezien? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 2

Ik vind het van groot belang dat slachtoffers van strafbare feiten op de juiste wijze worden geholpen. De bejegening van slachtoffers in zedenzaken heeft zowel bij de politie als het Openbaar Ministerie dan ook continu de aandacht.

Ik kan niet ingaan op deze individuele casus.

Iedere zedenrechercheur werkt conform de zedeninstructie Zeden – Kinderpornografie en Kindersekstoerisme. In de instructie is specifiek aandacht voor bejegening van het slachtoffer. Daarnaast heeft het landelijke zedenteam recentelijk een ronde gemaakt langs alle eenheden waarbij gepresenteerd is welke lering er is getrokken uit recente zaken, onder meer de Hoornse zedenzaak. Er wordt met regelmaat gezien of de politie instructie Zeden – Kinderpornografie en Kindersekstoerisme dient te worden aangepast.

Vraag 3

Hoe kan het dat er volgens de politie binnen de kaders is gewerkt terwijl de politie zelf erkent dat er fouten zijn gemaakt in de behandeling van deze aangifte? Wat zijn die kaders en zijn ze dan niet te ruim? Hoe gaat ervoor worden gezorgd dat binnen die kaders de positie van het slachtoffer belangrijker wordt?

---

¹ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/politie-maakt-excuses-aan-limburgse-vrouw-die-is-verkracht-door-tbs-er-we-hebben-te-weinig-oog-gehad-voor-het-slachtoffer-~bf447d21/>

² *Aanhangsel Handelingen II, 2017/18, nr. 1016.*

Antwoord vraag 3

Zoals eerder aangegeven, kan ik niet ingaan op de individuele casus.

In de Aanwijzing Zeden van het Openbaar Ministerie en de nieuwe politie instructie - geldend vanaf 1 januari 2016 – wordt specifiek aandacht besteed aan de bescherming en bejegening van het slachtoffer. De politie-instructie Zeden – Kinderpornografie en Kindersekstoerisme is het kader waarbinnen alle zedenrechercheurs dienen te handelen. Deze instructie is het handelingskader waarin onder andere het werkproces, de uitvoeringsnorm en kwaliteitsnormen zijn beschreven. De politie-instructie is gestoeld op de eerder genoemde Aanwijzing van het Openbaar Ministerie.

Elke zedenzaak is anders en er bestaan verschillen in achtergronden van slachtoffers en daders. Bovendien is soms sprake van tegenstrijdige belangen bij betrokkenen in een zedenzaak. De aanpak in zedenzaken verdient daarom altijd maatwerk die worden geboden door de kaders die daarvoor zijn opgesteld.

Vraag 4

Wordt er nog steeds tegen slachtoffers van verkrachting gezegd dat het doen van aangifte voor het slachtoffer vervelende consequenties kan hebben of wordt het slachtoffer op andere wijze onder druk gezet om geen aangifte te doen? Zo ja, waarom? Zo nee, waar blijkt dat uit?

Antwoord vraag 4

Slachtoffers van een zedendelict worden niet door de politie onder druk gezet om geen aangifte te doen. Bij het doen van aangifte van zedendelicten spelen diverse en uiteenlopende persoonlijke overwegingen van het slachtoffer een rol. De specifieke overwegingen van slachtoffers bij het doen van aangifte is recent onderzocht door het WODC.³ In mijn beleidsreactie aan uw Kamer heb ik aangegeven welke aanbevelingen uit het WODC-onderzoek zijn opgepakt. In beleid en instructies van politie en het Openbaar Ministerie is bijvoorbeeld meer aandacht gekomen voor het bewerkstelligen van maatwerk. Waar in het informatieve gesprek voorheen een lange lijst met bespreekpunten werd gebruikt, die – onbedoeld- soms als checklist werd gehanteerd, is er nu een ondersteunend gespreksformat waarmee bereikt wordt dat de politie in de gesprekken meer uitgaat van de specifieke wensen en behoeften van een slachtoffer. In de Aanwijzing Zeden van het Openbaar Ministerie is meer aandacht voor de bescherming van slachtoffers tegen secundaire victimisatie waarbij specifiek gelet wordt op het beperken van het aantal ondervragingen en het vermijden van onnodige vertraging van het proces.

De overheid – inclusief de politie - zet al geruime tijd in om de drempels bij het melden van seksueel misbruik zo laag mogelijk te houden. Ook de Centra Seksueel Geweld hebben een belangrijke rol hierin. Daarnaast investeren de politie en het Openbaar Ministerie samen met hulpverleningsinstanties in een laagdrempelige toegang tot het recht en de zorg voor slachtoffers van seksueel misbruik en seksueel geweld.

---

³ <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2712-de-beleving-van-slachtoffers-van-zedenmisdriven-van-het-strafproces-van-aangifte-tot-tenuitvoerlegging.aspx>

Het melden bij politie blijft uiteindelijk een persoonlijke afweging van het slachtoffer.

Als het slachtoffer eenmaal aangifte heeft gedaan, kan deze niet worden ingetrokken en start een strafrechtelijk onderzoek. Zo'n onderzoek kan zeer ingrijpend zijn voor het slachtoffer. Een slachtoffer kan desgewenst wel na het doen van aangifte schriftelijk laten weten wat de (eventueel veranderde) wensen zijn rondom strafvervolgning. Slachtoffers die aangifte doen van een zedendelict worden daarom goed voorgelicht, zodat zij weloverwogen kunnen beslissen of zij bereid en in staat zijn om tot en met een definitieve vervolgingsbeslissing hun medewerking aan onderzoek en vervolging te kunnen geven.

**Directoraat-Generaal
Politie**
Regie en Strategie

Datum
15 oktober 2018

Ons kenmerk
2356069

Vraag 5

Deelt u de mening van de advocaat van het slachtoffer met kritische vragen niks mis is maar dat het besef dat valse aangiften voorkomen, er niet toe moet leiden dat verhoorders al met die bril op het verhoor ingaan? Zo ja, waarom en hoe kan worden voorkomen dat verhoorders toch met die bril het verhoor ingaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 5

Ja, die opvatting deel ik. Bij de behandelingen van zedenzaken is het proces van waarheidsvinding, onderzoek doen naar feiten en omstandigheden, zeer belangrijk. Het stellen van precieze vragen over wat er precies heeft plaatsgevonden is daarbij noodzakelijk en vraagt veel van de deskundigheid van de zedenrechercheurs tijdens dergelijke verhoren. Hiervoor is in elke zedenteam specialistische kennis aanwezig.

Zoals blijkt uit mijn antwoord op vraag 2 en 3 is er in de nieuwe Aanwijzing van het Openbaar Ministerie en de nieuwe politie instructie Zeden – Kinderpornoografie en Kindersekstoerisme meer aandacht voor het slachtoffer. en geeft het kader voor de verhoorders. Hiermee moet objectiviteit en zorgvuldigheid worden bereikt. Iedere zedenrechercheur werkt conform de zedeninstructie. In de instructie is specifiek aandacht voor bejegening van het slachtoffer.

Vraag 6

Wat gaat u doen om er voor te zorgen dat slachtoffers van zedenmisdrijven te allen tijde door de politie serieus behandeld worden? Hoe gaat u de praktijk van aangiften bij zedenzaken verder verbeteren?

De Inspectie Justitie en Veiligheid doet momenteel, overeenkomstig de motie van de leden Kuiken/Buitenweg⁴ onderzoek naar de manier waarop met slachtoffers van zedenmisdrijven wordt omgegaan. Hierbij betreft de Inspectie de werkwijze van alle politie-eenheden. Ik wacht dit onderzoek en de resultaten van de Inspectie af.

Om de bescherming van slachtoffers te verbeteren is op 1 juni 2018 de individuele beoordeling van kracht. Dit is een werkwijze waarbij slachtoffers structureel en gestructureerd beoordeeld worden op hun kwetsbaarheid voor

⁴ *Kamerstukken II 2017/18 34 775 VI.*

herhaald slachtofferschap. De politie, het Openbaar Ministerie en Slachtofferhulp Nederland investeren in de uitvoering van de individuele beoordeling. Indien nodig worden voor de slachtoffers beschermende maatregelen genomen.

**Directoraat-Generaal
Politie**
Regie en Strategie

Als onderdeel van het slachtofferbeleid van mij en de minister voor Rechtsbescherming is het verbeteren van de toegang voor slachtoffers van seksueel geweld tot de overheid een belangrijke prioriteit. In de Meerjarenagenda slachtofferbeleid is een aantal acties opgenomen. Een daarvan betreft de structurele borging van de Centra Seksueel Geweld (CSG). De CSG's vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Datum
15 oktober 2018

Ons kenmerk
2356069

Daarnaast wordt door CSG's, de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten een motiveringscampagne opgezet om de meldingsbereidheid van slachtoffers van seksueel geweld te verhogen. Naar verwachting zal deze campagne eind 2018/begin 2019 van start gaan. Ook is het Openbaar Ministerie, gefaciliteerd door mijn departement, een traject gestart om de doorlooptijden van het strafproces van zedenzaken te bekorten. De resultaten van dit traject worden begin 2019 verwacht.

Antwoorden van de ministers van Justitie en Veiligheid en voor Rechtsbescherming op de vragen van de leden Helder en Markuszower (beiden PVV) over het bericht 'Wonen naast een tbs-kliniek: Hoe een verkrachting het dorpje Oostrum opschudde' (ingezonden 6 augustus 2018, nr. 2018Z14507)

**Directoraat-Generaal
Politie**
Regie en Strategie

Datum
15 oktober 2018

Ons kenmerk
2356069

Vraag 1

Kent u het bericht 'Wonen naast een tbs-kliniek: Hoe een verkrachting het dorpje Oostrum opschudde'⁵?

Antwoord vraag 1

Ja

Vraag 2

Hoe kwalificeert u het optreden van de politie tijdens het verhoor? Gebeurt het vaker dat slachtoffers op zo'n schandalige manier worden verhoord?

Antwoord vraag 2

Ik vind het van groot belang dat slachtoffers van strafbare feiten op de juiste wijze worden geholpen. De bejegening van slachtoffers in zedenzaken heeft zowel bij de politie als het Openbaar Ministerie dan ook continu de aandacht.

Ik kan niet ingaan op een individuele casus. Het is een precaire balans voor de politie tussen enerzijds het doen aan waarheidsvinding en anderzijds de juiste bejegening van het slachtoffer. Zedenrechercheurs zijn opgeleid om met dit dilemma om te gaan en zo zorgvuldig mogelijk te handelen tijdens het verhoor.

Vraag 3

Hoe vaak is het afgelopen vijf jaar voorgekomen dat een slachtoffer van verkrachting na het verhoor van de politie afzag van aangifte? Bent u bereid deze casussen allemaal door een externe onderzoekscommissie te laten bekijken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 3

Ik zie geen noodzaak om een externe onderzoekscommissie in te stellen. Het belang van het doen van aangifte is recent onderzocht door het WODC⁶ waar mee duidelijk is geworden welke maatregelen drempels kunnen wegnemen tot het doen van aangifte. In mijn beleidsreactie aan uw Kamer heb ik aangegeven welke aanbevelingen uit het WODC-onderzoek zijn opgepakt. In beleid en instructies van politie en het Openbaar Ministerie is bijvoorbeeld meer aandacht gekomen voor het bewerkstelligen van maatwerk. Waar in het informatieve gesprek voorheen een lange lijst met bespreekpunten werd gebruikt, die – onbedoeld-soms als checklist werd gehanteerd, is er nu een ondersteunend gespreksformat waarmee bereikt wordt dat de politie in de gesprekken meer uitgaat van de specifieke wensen en behoeften van een slachtoffer. In de Aanwijzing Zeden van het Openbaar Ministerie is meer aandacht voor de bescherming van slachtoffers

---

⁵ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/wonen-naast-een-tbs-kliniek-hoe-een-verkrachting-het-dorpje-oostrum-opschudde~b0e3865a/>

⁶ <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2712-de-beleving-van-slachtoffers-van-zedenmisdriven-van-het-strafproces-van-aangifte-tot-tenuitvoerlegging.aspx>

tegen secundaire victimisatie waarbij specifiek gelet wordt op het beperken van het aantal ondervragingen en het vermijden van onnodige vertraging van het proces.

**Directoraat-Generaal
Politie**
Regie en Strategie

De Inspectie Justitie en Veiligheid doet op moment, overeenkomstig de motie van de leden Kuiken/Buitenweg⁷ onderzoek naar de manier waarop met slachtoffers van zedenmisdriven wordt omgegaan. Hierbij betreft de Inspectie de werkwijze van alle politie-eenheden.

Datum
15 oktober 2018

Ons kenmerk
2356069

Na een melding bij de politie, wordt met een slachtoffer een uitgebreid informatief gesprek gevoerd. Daarin wordt het slachtoffer geïnformeerd over de mogelijkheden van hulpverlening, het proces van aangifte, slachtofferrechten, het recht op gratis rechtsbijstand en de mogelijke impact van het strafrechtelijke traject. Het gesprek wordt gevoerd door gespecialiseerde rechercheurs die hiervoor specifiek getraind zijn. In dit eerste gesprek kan het slachtoffer direct aangifte doen. In dat geval wordt er een afspraak gemaakt om de aangifte op te nemen. In sommige gevallen kan de aangifte zelfs meteen aansluitend op het informatieve gesprek worden opgenomen. Er zijn situaties waarbij het voor het slachtoffer wenselijk kan zijn bedenktijd in acht te nemen, maar het is aan het slachtoffer om daarvan gebruik te maken. Als het slachtoffer geen aangifte doet, gaat het Openbaar Ministerie altijd na of er aanleiding is om ambtshalve over te gaan tot opsporing en vervolging.

Vanaf het begin dat landelijke informatie van het zedenproces beschikbaar is (gestart in 2016), is het aantal informatieve gesprekken van verkrachtingszaken gestegen in 2017 met 182 ten opzichte van 2016. Het landelijke aantal aangiften gerelateerd aan verkrachtingszaken is gestegen met 39 in 2017 ten opzichte van 2016. In 2016 en 2017 zijn respectievelijk 1.397 en 1.579 informatieve gesprekken gevoerd en respectievelijk 591 en 630 aangiften opgenomen gerelateerd aan verkrachtingszaken.

Vraag 4

Hoe kwalificeert u het dwingende verzoek van de politie aan het slachtoffer om geheim te houden dat haar verkrachter een tbs'er was? Hoe vaak in de afgelopen tien jaar heeft de politie of het openbaar ministerie (OM) zo'n verzoek gedaan?

Antwoord vraag 4

In opsporingsonderzoeken wordt vaker, ook voordat duidelijk is of de juiste verdachte in beeld is en het bewijs rond is, informatie gedeeld met slachtoffers. Dit gebeurt om hen zo goed mogelijk op de hoogte te houden van de vorderingen en ontwikkelingen in een strafrechtelijk onderzoek. Ten aanzien van bepaalde informatie kan het ongewenst zijn dat deze in media of elders bekend wordt, omdat dit het onderzoek zou kunnen schaden. Het aantal keren dat politie en/of Openbaar Ministerie in de afgelopen tien jaar een dergelijk verzoek heeft gedaan, is mij onbekend.

Vraag 5

Deelt u de mening dat dit slachtoffer en haar ouders ook financieel gecompenseerd moeten worden wegens het optreden van de politie

---

⁷ Kamerstuk II 2017/18, 34 775 VI.

aangezien het trauma van het slachtoffer hierdoor verergerd is? Zo nee, waarom niet?

**Directoraat-Generaal
Politie**
Regie en Strategie

Antwoord vraag 5

Ik kan niet ingaan op een individuele casus. In zijn algemeenheid en zeker binnen het strafrecht geldt, dat alleen diegene die als gevolg van een (strafbaar) feit rechtstreeks nadeel (schade of letsel) ondervindt in aanmerking kan komen voor een schadevergoeding als slachtoffer.

Datum
15 oktober 2018

Ons kenmerk
2356069

Vraag 6

Hoe kwalificeert u de opgelegde gevangenisstraf van slechts drie jaar?

Vraag 7

Wat was de eis van het OM? En gaat het OM in hoger beroep?

Vraag 8

Deelt u de mening dat een moordenaar die vervolgens tijdens zijn verlof een jong meisje verkracht een levenslange gevangenisstraf opgelegd moet krijgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vragen 6, 7 en 8

De eis van het Openbaar Ministerie was drie jaar gevangenisstraf en tbs met verpleging van overheidswege. Het vonnis van de rechtbank was conform de eis. De verdachte heeft hoger beroep ingesteld, het Openbaar Ministerie niet. Het is aan de rechter om te beslissen welke sanctie passend is voor een (nieuw) misdrijf. Ik kan hierover geen uitspraken doen.

Vraag 9

Beseft u dat zolang u geen einde maakt aan deze al jaren door ons genoemde 'proeftuin', waarbij de samenleving wordt gebruikt om tbs'ers op onbegeleid verlof te laten gaan en deze term nu ook door journalisten wordt gebruikt, er opnieuw onschuldige slachtoffers zullen vallen en dat u voor dit beleid verantwoordelijk bent? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 9

Ik heb de wettelijke taak ervoor te zorgen dat een tbs-gestelde op veilige en verantwoorde wijze terugkeert in de samenleving. Verlof maakt onderdeel uit van de behandeling van tbs-gestelden. Elke verlofbeweging wordt getoetst door een interne verlofvoetsingscommissie van een tbs-kliniek en vervolgens door het onafhankelijke Adviescollege Verloftoetsing Tbs (AVT).

Vraag 10

Deelt u de mening dat dit incident geenszins op zichzelf staat en dat er daarom een einde moet komen aan dit uiterst gevaarlijke tbs-systeem? Zo nee, bent u bereid alle verlopen in te trekken? Zo nee, bent u dan bereid tbs'ers uitsluitend op begeleid verlof te laten gaan?

Antwoord vraag 10

Nee, die mening deel ik niet. Het verlofbeleid vormt een belangrijk onderdeel van het behandeltraject van tbs-gestelden. Juist door de verschillende fasen in het verlof (begeleid, onbegeleid, transmuraal en proefverlof), kan een tbs-gestelde stapsgewijs en op gecontroleerde wijze oefenen met het verblijf buiten de tbs-

kliniek. Hiermee wordt de kans op een op de lange termijn veilige en verantwoorde terugkeer in de maatschappij, vergroot. De Inspectie Justitie en Veiligheid gaat een thematisch onderzoek uitvoeren binnen de forensische zorg. Dit onderzoek richt zich onder meer op het besluitvormingsproces bij het toekennen van vrijheden aan tbs-gestelden. Ik wacht de uitkomsten van het onderzoek af.

**Directoraat-Generaal
Politie**
Regie en Strategie

Datum
15 oktober 2018

Ons kenmerk
2356069

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Kuiken (PvdA), ingezonden 6 augustus 2018 (vraagnummer 2018Z14506)